

XÂY DỰNG VÀ PHÁT HUY VAI TRÒ ĐỘI NGŨ TRÍ THỨC TRƯỜNG ĐẠI HỌC HỒNG ĐỨC PHỤC VỤ PHÁT TRIỂN KINH TẾ XÃ HỘI TỈNH THANH HÓA VÀ ĐẤT NƯỚC GIAI ĐOẠN HIỆN NAY

Bùi Văn Dũng¹

TÓM TẮT

Bài viết đánh giá toàn diện thực trạng xây dựng, phát huy vai trò đội ngũ trí thức của Trường Đại học Hồng Đức; đóng góp của đội ngũ trí thức Trường Đại học Hồng Đức trên 3 phương diện: công tác đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao đáp ứng nhu cầu xã hội, hoạt động nghiên cứu khoa học, chuyển giao công nghệ và hoạt động phục vụ cộng đồng; từ đó đề xuất một số kiến nghị nhằm phát huy hơn nữa vai trò đội ngũ trí thức của Nhà trường vào quá trình phát triển kinh tế - xã hội cho địa phương Thanh Hóa và đất nước theo tinh thần Nghị quyết 58-NQ/TW của Bộ Chính trị.

Từ khóa: *Đội ngũ trí thức, Trường Đại học Hồng Đức, tỉnh Thanh Hóa.*

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Nghị quyết số 45-NQ/TW ngày 24/11/2023 của Bộ Chính trị về tiếp tục xây dựng và phát huy vai trò của đội ngũ trí thức đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước nhanh và bền vững trong giai đoạn mới xác định: đội ngũ trí thức là lực lượng có vai trò quan trọng trong liên minh giai cấp công nhân, giai cấp nông dân dưới sự lãnh đạo của Đảng; có trách nhiệm tiên phong, tạo ra sản phẩm tinh thần, vật chất chất lượng cao cho xã hội, là nguồn lực đặc biệt trong phát triển kinh tế tri thức, công nghiệp hoá, hiện đại hoá, hội nhập quốc tế và phát triển nền văn hoá Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc; là nhân tố quan trọng trong nâng cao dân trí, đào tạo nhân lực, bồi dưỡng nhân tài, nâng tầm trí tuệ và sức mạnh dân tộc, đóng góp to lớn cho sự nghiệp đổi mới, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Trường Đại học Hồng Đức là Trường Đại học công lập đa ngành, trực thuộc UBND tỉnh Thanh Hóa và chịu sự quản lý của Bộ Giáo dục và Đào tạo. Trải qua quá trình phát triển, Nhà trường không ngừng nâng cao chất lượng đào tạo nguồn nhân lực và nghiên cứu, chuyển giao khoa học - công nghệ, phục vụ các mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội của địa phương, đất nước. Hiện Nhà trường đang tổ chức đào tạo 07 chuyên ngành tiến sĩ, 21 chuyên ngành thạc sĩ, 36 ngành đại học và một số chuyên ngành thạc sĩ hợp tác đào tạo với các trường đại học nước ngoài với tổng số hơn 11.000 học viên, sinh viên. Trường Đại học Hồng Đức đã được công nhận Đạt chuẩn kiểm định chất lượng giáo dục đại học 02 lần (năm 2017; năm 2022), 100% chương trình đào tạo cử nhân đã thực hiện Tự đánh giá và cập nhật dữ liệu, 26 chương trình đào tạo được kiểm định chất lượng theo tiêu chuẩn của Bộ GD&ĐT (trong đó có 21/37 ngành đào tạo trình độ đại học chiếm tỉ lệ 56,76% và 5/21 chuyên ngành đào tạo thạc sĩ chiếm tỉ lệ 23,8%). Năm 2019, Nhà trường được xếp hạng 49/256 cơ sở giáo dục đại học có công bố quốc tế tốt nhất Việt Nam; năm 2020, Trường Đại học Hồng Đức xếp thứ 30/100; năm 2023 xếp thứ 38/184 top trường đại học tốt nhất Việt Nam dựa trên các tiêu chí xếp hạng của Webometrics.

¹ Trường Đại học Hồng Đức; Email: buivandung@hdu.edu.vn

Thực hiện tinh thần của Nghị quyết số 27-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa X về xây dựng đội ngũ trí thức trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước; Nghị quyết số 45-NQ/TW ngày 24/11/2023 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII về tiếp tục xây dựng và phát huy vai trò của đội ngũ trí thức đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước nhanh và bền vững trong giai đoạn mới; Chương trình hành động số 57-CTr/TU ngày 23/02/2024 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy Thanh Hóa thực hiện Nghị quyết số 45-NQ/TW; trong những năm qua, nhiệm vụ xây dựng và phát huy vai trò của đội ngũ trí thức phục vụ phát triển kinh tế xã hội tỉnh Thanh Hóa và đất nước luôn được Đảng ủy, Ban Giám hiệu Nhà trường quan tâm đặt lên hàng đầu và đạt được những kết quả quan trọng.

2. NỘI DUNG

2.1. Thực trạng xây dựng, phát huy vai trò đội ngũ trí thức tại Trường Đại học Hồng Đức

2.1.1. Về công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, giảng viên

Nhà trường xác định xây dựng được đội ngũ cán bộ, giảng viên giỏi, tâm huyết với nghề, có trình độ cao là khâu trọng yếu để phát triển thương hiệu đào tạo, Đảng ủy, Ban Giám hiệu Nhà trường qua các thời kì đã tập trung lãnh đạo, chỉ đạo và có những quyết sách đúng đắn, ban hành nhiều Nghị quyết, Quy định về công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, giảng viên; xây dựng quy hoạch đào tạo, bồi dưỡng giảng viên qua từng giai đoạn và cụ thể hoá thành kế hoạch hàng năm hướng vào 03 mục tiêu: Đạt chuẩn trình độ, đạt chuẩn ngành đào tạo và mở ngành mới.

Trong những năm đầu thành lập, bên cạnh việc tham mưu để UBND tỉnh Thanh Hóa ra quyết định cơ chế chính sách ưu đãi riêng đối với giảng viên có trình độ cao của Trường Đại học Hồng Đức, Nhà trường đã từng bước hoàn thiện về cơ chế chính sách khuyến khích giảng viên, đặc biệt là giảng viên trẻ đi học tập nâng cao trình độ chuyên môn, ngoại ngữ. Nhà trường đồng thời đã thực hiện các Đề án đào tạo sinh viên tài năng nhằm chủ động bổ sung đội ngũ giảng viên có chất lượng cao cho Trường như lớp Kỹ sư tin học tài năng với cơ chế đặc biệt đã đào tạo được nhiều cán bộ ngành CNTT có chất lượng cao. Đặc biệt, trong giai đoạn 2006 - 2015, Nhà trường được UBND tỉnh giao tổ chức thực hiện Đề án: “*Liên kết đào tạo nguồn nhân lực có trình độ đại học và sau đại học với các trường đại học nước ngoài*”. Đề án đã gửi đi đào tạo 202 học viên, trong đó 80 học viên tốt nghiệp tiến sĩ, thạc sĩ tại các trường đại học tiên tiến trên thế giới đã trở về trường và tỉnh công tác, bổ sung đội ngũ giảng viên có trình độ cao, có khả năng ngoại ngữ, phục vụ sự phát triển của Nhà trường.

Với sự quyết tâm cao, chỉ đạo quyết liệt của Đảng ủy, tập thể Lãnh đạo cùng với ý thức trách nhiệm và sự nỗ lực của mỗi cán bộ, giảng viên, đội ngũ viên chức của Nhà trường đã có bước phát triển vượt bậc. Khi mới thành lập, Nhà trường chỉ có 11 tiến sĩ và 80 thạc sĩ, 20 năm sau (tháng 9/2017) có 16 Phó Giáo sư, 118 tiến sĩ. Tính đến tháng 4 năm 2024, Nhà trường có 670 viên chức, người lao động với 418 giảng viên, trong đó có 191 tiến sĩ (28 PGS.TS), tăng gấp 17,28 lần so với những ngày đầu thành lập (bảng 1). Số lượng tiến sĩ được đào tạo hoàn toàn ở nước ngoài là 28 người chiếm 16,3%, 139 giảng viên có thể sử dụng thành thạo ngoại ngữ trong giảng dạy, chiếm tỷ lệ 34,15%. Những con số cho thấy đội ngũ giảng viên của Nhà trường ngày càng lớn mạnh so với nhiều trường đại học trong nước, là nền tảng vững chắc để Nhà trường phát triển ngành nghề, quy mô đào tạo và nâng cao chất lượng đào tạo đáp ứng yêu cầu phát triển của Tỉnh nhà.

Bảng 1. Đội ngũ viên chức, người lao động Nhà trường (đến tháng 4/2024)

Học hàm, học vị				Độ tuổi			Giới tính	
PGS	Tiến sĩ	Thạc sĩ	Đại học	Dưới 30	Từ 30 đến 50 tuổi	Trên 50	Nam	Nữ
28	191	347	104	41	558	71	226	444

Nguồn: Phòng Tổ chức - Hành chính - Quản trị, Trường Đại học Hồng Đức

Nhà trường luôn quan tâm đến công tác quy hoạch và đào tạo đội ngũ, được cụ thể hóa thành kế hoạch hằng năm. Việc tạo nguồn, bổ nhiệm, sử dụng và đánh giá cán bộ nhìn chung đã đáp ứng được yêu cầu cơ bản của công tác cán bộ; công tác phát triển ngành nghề đào tạo mới và năng lực nghiên cứu khoa học, chuyển giao công nghệ.

Cùng với việc nâng cao chất lượng chuyên môn của đội ngũ CBGV, Nhà trường tăng cường công tác bồi dưỡng nâng cao trình độ lý luận chính trị, quản lý nhà nước để nâng cao hiệu quả công tác quản trị trong trường. Đã có 149 CBGV có trình độ cao cấp, trung cấp lý luận chính trị, 233 người được học lớp bồi dưỡng quản lý Nhà nước.

2.1.2. Về thực hiện cơ chế, chính sách ươm tạo, phát triển đội ngũ trí thức KH&CN

Nhà trường luôn chú trọng việc tạo lập môi trường và điều kiện làm việc thuận lợi để phát huy vai trò của đội ngũ cán bộ, giảng viên. Có chính sách đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn, năng lực nghiên cứu cho đội ngũ cán bộ, giảng viên; có chính sách khuyến khích đội ngũ cán bộ, giảng viên tham gia đề xuất, thực hiện đề tài KH&CN các cấp, nhất là các đề tài cấp Tỉnh, cấp Bộ, cấp Quốc gia.

Nhà trường thúc đẩy việc hợp tác với các trường đại học, các viện nghiên cứu uy tín trong và ngoài nước để phát huy được khả năng sáng tạo, tiềm lực khoa học và công nghệ của đội ngũ trí thức; hợp tác với doanh nghiệp, địa phương trong kết hợp triển khai đặt hàng, nghiên cứu các đề tài, dự án, chuyển giao công nghệ để phát huy được năng lực, trình độ của đội ngũ trí thức Trường Đại học Hồng Đức.

Nhà trường cũng đã ban hành và triển khai chính sách hỗ trợ, khen thưởng đối với tác giả các bài báo, công trình khoa học được công bố trên tạp chí quốc tế và tạp chí khoa học uy tín trong nước. Bên cạnh đó, Nhà trường đã triển khai công tác bảo hộ quyền sở hữu trí tuệ, nhằm bảo đảm lợi ích của đội ngũ cán bộ, giảng viên khi chuyển giao đề tài khoa học và công nghệ, sáng chế và khuyến khích đội ngũ cán bộ, giảng viên gia tăng sự cống hiến, đóng góp cho hoạt động đào tạo, khoa học và công nghệ.

Hiện nay, Đảng ủy ban hành chủ trương xây dựng Nghị quyết chuyên đề về xây dựng đội ngũ cán bộ, giảng viên đáp ứng Chiến lược phát triển Trường Đại học Hồng Đức đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045, giao cho Nhà trường xây dựng “Quy định chính sách đãi ngộ và thu hút, tạo nguồn nhân lực trình độ cao Trường Đại học Hồng Đức giai đoạn 2024 - 2030” tạo hành lang pháp lý để đào tạo, thu hút, nâng cao số lượng, chất lượng đội ngũ viên chức, người lao động nhằm đạt được những mục tiêu đã đề ra.

2.2. Đóng góp của đội ngũ trí thức Trường Đại học Hồng Đức đối với sự phát triển kinh tế - xã hội tỉnh Thanh Hóa và đất nước

2.2.1. Trong công tác đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao đáp ứng nhu cầu xã hội

Đội ngũ giảng viên tại các cơ sở đại học là “lực lượng sản xuất đặc biệt tạo ra sản phẩm là nguồn nhân lực”, đồng thời là chủ thể định hướng kiến tạo sự phát triển bền vững của xã hội. Do đó có thể khẳng định, đội ngũ trí thức là chủ thể tham gia hoạt động đào tạo và cũng là

nhân tố quyết định chất lượng đào tạo của Nhà trường. Ngay từ khi thành lập năm 1997, Trường Đại học Hồng Đức được tổ chức đào tạo 03 ngành trình độ đại học (*Toán học, Ngữ Văn và Nông học*) và 17 ngành trình độ cao đẳng; 05 năm sau đó số lượng các ngành đại học tăng lên 18 ngành (*mở mới 13 ngành*). Trong giai đoạn 1998 - 2004, Trường đã tổ chức đào tạo các bậc Trung cấp, Cao đẳng nhóm ngành Y-Dược với 4.035 người học tốt nghiệp.

Sau 10 năm thành lập, năm 2007, Nhà trường đã được Thủ tướng Chính phủ cho phép đào tạo trình độ thạc sĩ và được Bộ GD&ĐT cho phép đào tạo chuyên ngành đầu tiên là Khoa học cây trồng. Đến tháng 9/2014, Nhà trường được Bộ Giáo dục và Đào tạo cho phép đào tạo trình độ thạc sĩ 02 chuyên ngành (*Văn học Việt Nam, Khoa học cây trồng*), đánh dấu bước ngoặt trong quá trình phát triển, Trường Đại học Hồng Đức đã trở thành trường đại học đầu tiên trong hệ thống các trường đại học trực thuộc UBND tỉnh, thành phố trong cả nước được đào tạo trình độ tiến sĩ.

Trong giai đoạn 2011 - 2021, quy mô đào tạo hàng năm của Nhà trường từ 8.600 đến 15.000 người học; trong năm học 2023-2024, quy mô đào tạo của Nhà trường là hơn 11.000 người học, trong đó có 25 nghiên cứu sinh, 702 học viên cao học, hơn 7000 sinh viên đào tạo trình độ đại học hình thức chính quy và hơn 3000 sinh viên đào tạo hình thức liên thông, vừa làm vừa học thuộc 5 lĩnh vực: Sư phạm/Giáo dục; Kinh doanh, Quản lý, Luật; Khoa học Tự nhiên; Kỹ thuật, Công nghệ, Nông Lâm Ngư nghiệp; Xã hội nhân văn, Hành vi. Sau hơn 26 năm xây dựng và phát triển, đến nay Nhà trường tổ chức đào tạo và cấp bằng cho 07 chuyên ngành đào tạo trình độ tiến sĩ, 21 chuyên ngành đào tạo trình độ thạc sĩ trong đó có 01 chuyên ngành liên kết đào tạo với nước ngoài và 36 ngành đào tạo kỹ sư, cử nhân đại học; 06 chương trình Bồi dưỡng và cấp chứng chỉ (*chứng chỉ theo tiêu chuẩn chức danh nghề nghiệp giáo viên, giảng viên, chứng chỉ nghiệp vụ sư phạm giáo viên, giảng viên, chứng chỉ Kế toán trưởng, chứng chỉ CNTT, chứng chỉ giáo viên phổ thông làm công tác tư vấn cho học sinh; chứng chỉ Bồi dưỡng kiến thức dân tộc*). Đặc biệt, tháng 3/2023, Nhà trường được UBND tỉnh Thanh Hóa cho phép thành lập Trường Tiểu học, Trung học cơ sở và Trung học phổ thông Hồng Đức, trực thuộc Trường Đại học Hồng Đức, trở thành cơ sở đào tạo hoàn chỉnh có đầy đủ hệ thống giáo dục đào tạo quốc dân (*Giáo dục mầm non, giáo dục phổ thông, giáo dục đại học, sau đại học*).

Việc triển khai thực hiện các Đề án đào tạo, phát triển đội ngũ không chỉ đóng góp cho Nhà trường mà cho cả tỉnh Thanh Hóa một đội ngũ cán bộ, viên chức, công chức có trình độ chuyên môn cao, cụ thể:

Nhà trường đã triển khai thực hiện Đề án “*Phát triển và Đào tạo nguồn nhân lực công nghệ thông tin*” trong 03 năm từ 2000 - 2003 và đã đào tạo được 37 kỹ sư ngành Công nghệ thông tin, trong số đó có 36 người làm việc trong nước (*07 người là giảng viên Trường Đại học Hồng Đức*), 01 người làm việc ở nước ngoài; đến nay đã có 05 người nhận học vị tiến sĩ tại các trường đại học nước ngoài có uy tín. Đề án “*Liên kết đào tạo nguồn nhân lực trình độ đại học và sau đại học với các trường đại học nước ngoài*”, đã tuyển sinh và cử đi học được 202 học viên trên 40 trường đại học của 18 nước, trong đó 80 học viên tốt nghiệp tiến sĩ, thạc sĩ tại các trường đại học tiên tiến trên thế giới đã trở về trường và tỉnh công tác, bổ sung đội ngũ giảng viên có trình độ cao, có khả năng ngoại ngữ tốt cho sự phát triển của Nhà trường. Đề án “*Đào tạo chất lượng cao trình độ đại học ngành sư phạm*” thực hiện trong 04 năm (*từ năm 2018 đến năm 2022*) và đã tuyển sinh được 241 sinh viên (*ĐHSP Toán: 63 sinh viên; ĐHSP Vật lý: 32 sinh viên; ĐHSP Văn: 79 sinh viên; ĐHSP Sử: 67 sinh viên - Bảng 2*), trong đó có nhiều ngành có điểm tuyển sinh thuộc top đầu trong cả nước.

Bảng 2. Kết quả tuyển sinh các ngành đào tạo sư phạm CLC giai đoạn 2018 - 2022

TT	Năm	ĐHSP Toán		ĐHSP Vật lý		ĐHSP Văn		ĐHSP Sử	
		Điểm TT	Số SV TT	Điểm TT	Số SV TT	Điểm TT	Số SV TT	Điểm TT	Số SV TT
1	2018	24.0	1	24.0	0	24.0	11	24.0	10
2	2019	24.0	7	24.0	0	24.0	17	24.0	24
3	2020	26.2	15	24.0	15	29.25	14	-	0
4	2021	27.2	20	25.5	17	30.5	15	29.75	16
5	2022	35.43	20	-	0	39.92	22	39.92	17

Nguồn: Phòng Quản lý Đào tạo, Trường Đại học Hồng Đức

2.2.2. Trong hoạt động nghiên cứu khoa học và chuyển giao công nghệ

Vai trò của các cơ sở giáo dục đại học không chỉ dừng lại ở việc thực hiện nhiệm vụ đào tạo nguồn nhân lực trình độ đại học, thạc sĩ, tiến sĩ từ đó tạo nền tảng xây dựng đội ngũ trí thức mà còn thể hiện ở chỗ là lực lượng đi đầu trong nghiên cứu, đổi mới sáng tạo, ứng dụng khoa học, công nghệ thông qua việc thực hiện chức năng nghiên cứu khoa học mà sản phẩm đầu ra các bài báo, công trình khoa học đã công bố. Trong những năm gần đây, Trường Đại học Hồng Đức đã ghi nhận những kết quả vượt bậc trong việc phát huy vai trò của đội ngũ trí thức thông qua thực hiện chức năng nghiên cứu khoa học và chuyển giao công nghệ.

Trong giai đoạn 2015-2023, viên chức, người lao động (VC, NLĐ) Nhà trường đã thực hiện 440 đề tài (14 đề tài cấp Quốc gia và tương đương, 45 đề tài cấp Bộ, 55 đề tài cấp tỉnh, 326 đề tài cấp cơ sở) trong đó có 8 sản phẩm là kết quả nghiên cứu được đăng ký bảo hộ và sở hữu trí tuệ.

Đối với đề tài cấp tỉnh, hàng năm cán bộ, giảng viên Nhà trường đề xuất và được UBND tỉnh cho phép thực hiện trung bình khoảng 20% đề tài nghiên cứu khoa học cấp tỉnh. Đối với đề tài cấp Bộ, cấp Quốc gia và tương đương, từ 2015 đến nay, hàng năm Nhà trường được phê duyệt mới từ 01-02 đề tài Nafosted; chủ trì thực hiện các nhiệm vụ cấp Quốc gia². Các đề tài, dự án đều được ứng dụng vào trong công tác đào tạo, góp phần nâng cao chất lượng nguồn nhân lực và hiệu quả quản lý tại Trường. Nhiều đề tài, dự án được triển khai ứng dụng trong thực tiễn quản lý, sản xuất, đời sống và kinh doanh. Cụ thể:

Đối với hướng nghiên cứu cơ bản, ứng dụng phục vụ đào tạo và nâng cao chất lượng đào tạo: Phạm vi nghiên cứu rộng, bao gồm tất cả các ngành, chuyên ngành đào tạo của Nhà trường như Toán giải tích, Văn học Việt Nam, Vật lý lý thuyết, Vật lý ứng dụng, Hóa hữu cơ, Động vật học, Thực vật học, Khoa học máy tính, Quản trị kinh doanh, Kế toán, Kỹ thuật công trình, Khoa học cây trồng... Các đề tài khoa học thuộc Quỹ phát triển KH&CN Quốc gia (NAFOSTED)³... Các kết quả nghiên cứu đã được công bố rộng rãi trên các tạp chí khoa

² Ứng dụng công nghệ thích ứng biến đổi khí hậu vùng đồi Bắc Trung bộ; (2) Ứng dụng mô hình nuôi cá thương phẩm trên vùng hồ; bảo tồn nguồn gen động vật, thực vật.

³ Nghiên cứu thành phần hóa học và hoạt tính sinh học của một số loài chi *Rourea* (Connaraceae); Một số hệ mã hóa với quyền giải mã linh động cho các thiết bị có năng lực yếu; Nghiên cứu cấu trúc và mối tương quan nhiệt- điện- từ trong hệ vật liệu manganites dạng khối và nanô tinh thể; Nghiên cứu, phát triển mô hình mạng nơ ron nhân tạo học sâu và ứng dụng vào một số bài toán phát hiện đối tượng; Kỹ

học có uy tín trong và ngoài nước, từ đó góp phần nâng cao chất lượng đào tạo, từng bước khẳng định vị thế khoa học của Nhà trường. Trong giai đoạn này, cán bộ giảng viên Nhà trường đã có trên 200 bài báo được đăng trên các tạp chí uy tín thuộc danh mục Q1, Q2 của Web of Science. Một số giảng viên Nhà trường đạt các giải thưởng khoa học Quốc gia⁴.

Đối với hướng nghiên cứu ứng dụng, chuyển giao tiến bộ khoa học - kỹ thuật phục vụ sản xuất và đời sống: cán bộ, giảng viên Nhà trường đã thực hiện nhiều đề tài, dự án khoa học các cấp, trong đó tập trung vào nghiên cứu ứng dụng tiến bộ KH&CN vào việc phát triển nông nghiệp nông thôn bền vững⁵; khai thác các tiềm năng phát triển Nông - Lâm - Ngư nghiệp; phát triển du lịch⁶; nghiên cứu cơ chế, chính sách, chiến lược phát triển kinh tế địa phương và kinh tế vùng⁷; ứng dụng công nghệ thông tin và truyền thông vào đời sống và phục vụ phát triển kinh tế - xã hội (*phần mềm smart home, hệ thống giám sát, cảnh báo và điều khiển một số thông số môi trường ao nuôi trồng thủy sản*); đề xuất các giải pháp bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa - lịch sử xứ Thanh nhằm cung cấp luận cứ khoa học cho việc xây dựng chiến lược phát triển kinh tế - xã hội, văn hóa, giáo dục trên địa bàn tỉnh⁸.

Đối với hướng nghiên cứu ứng dụng góp phần thực hiện các chương trình trọng tâm của tỉnh: Nhà trường tham gia chương trình phát triển nông nghiệp và xây dựng nông thôn mới; chương trình phát triển Khu kinh tế Nghi Sơn và các khu công nghiệp; chương trình giảm nghèo nhanh và bền vững; chương trình phát triển du lịch và chương trình đào tạo, sử dụng nguồn nhân lực⁹.

Đối với các nghiên cứu triển khai thuộc các chương trình NCKH-CN Quốc gia: các cán bộ, giảng viên Nhà trường đã và đang thực hiện một số dự án thuộc chương trình Nông thôn miền núi; chương trình nghiên cứu Biến đổi khí hậu; chương trình phát triển công nghệ sinh học; chương trình Bảo tồn các nguồn gen; các đề tài độc lập cấp Nhà nước, dự án nông thôn miền núi¹⁰.

thuật tán sắc và sự phát siêu liên tục trong sợi tinh thể quang tử được lắp đầy với các chất lỏng có độ phi tuyến cao; Nghiên cứu chế tạo màng mỏng epitaxy Germani trên Silic có ứng suất căng và pha tạp điện tử với mật độ cao nhằm ứng dụng trong lĩnh vực quang điện tử tích hợp.

⁴ 03 giải thưởng công trình toán học của Chương trình trọng điểm quốc gia phát triển ngành Toán năm 2013, 2016 và 2023 của Bộ giáo dục và đào tạo; giải Ba Giải thưởng Tài năng khoa học trẻ Việt Nam năm 2014 của Bộ Khoa học và Công nghệ...

⁵ Giống lúa Hồng Đức 9, giống lúa Hương Thanh, giống ngô QT55, mô hình trồng rau VietGAP...

⁶ Nghiên cứu xây dựng mô hình du lịch cộng đồng ở vùng ven biển tỉnh Thanh Hóa; mô hình du lịch sông, biển; xây dựng thương hiệu điểm đến du lịch huyện Bá Thước...

⁷ Nghiên cứu các giải pháp thu hút đầu tư của các doanh nghiệp trong và ngoài nước vào Khu kinh tế Nghi Sơn; nghiên cứu mô hình khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo trong sinh viên; các giải pháp phát triển sinh kế bền vững cho người dân các huyện miền núi, dân tộc thiểu số tỉnh Thanh Hóa, (...).

⁸ Phát huy các giá trị truyền thống của người Thanh Hóa; điểm mạnh, điểm yếu của con người Thanh Hóa trong cuộc sống xã hội hiện nay; nghiên cứu các giải pháp nâng cao hiệu quả học tập và hướng nghiệp cho học sinh THPT trên địa bàn tỉnh...

⁹ Nghiên cứu ứng dụng công nghệ tiên tiến trong sản xuất nông nghiệp cho các vùng đồi núi Bắc Trung bộ thích ứng với biến đổi khí hậu; Nghiên cứu chọn tạo giống ngô lai mới, ngắn ngày, năng suất cao, chống chịu tốt, thích hợp với các vùng trồng ngô tỉnh Thanh Hóa; Nghiên cứu khả năng sinh trưởng, phát triển và xây dựng mô hình liên kết sản xuất, chế biến và tiêu thụ cây Sachi tại Thanh Hóa.

¹⁰ Khai thác và phát triển nguồn gen cây Khôi Tía làm nguyên liệu sản xuất thuốc; Khai thác và phát triển nguồn gen vịt Cổ Lũng tại Thanh Hóa; Ứng dụng khoa học công nghệ xây dựng mô hình nuôi thương phẩm cá Trắm đen, cá Bống và cá Chép V1 trong lồng theo chuỗi giá trị tại các hồ chứa thủy lợi tỉnh Thanh Hóa.

Nhìn chung, số lượng, chất lượng các đề tài, dự án các cấp mà đội ngũ viên chức, người lao động Nhà trường tham gia ngày một tăng. Các kết quả nghiên cứu đã góp phần quan trọng vào việc phát triển đội ngũ, nâng cao chất lượng đào tạo của Nhà trường và góp phần phát triển kinh tế - xã hội trên địa bàn tỉnh Thanh Hóa và các vùng phụ cận.

2.2.3. Trong hoạt động phục vụ cộng đồng

Kết nối và phục vụ cộng đồng vừa là nhiệm vụ vừa là một trong những thế mạnh của trường đại học, trong đó đội ngũ trí thức của Nhà trường là nòng cốt thực hiện nhiệm vụ này. Nhà trường đã ban hành “Quy định Hoạt động kết nối và phục vụ cộng đồng của Trường Đại học Hồng Đức”, triển khai rộng rãi và đồng bộ với nhiều hình thức, nội dung phong phú đa dạng, tạo sự gắn kết giữa cán bộ, giảng viên, người học, cũng như sự gắn kết giữa Nhà trường với cộng đồng, địa phương.

Trong lĩnh vực đào tạo, bồi dưỡng, hàng năm, Nhà trường đã phối hợp với các địa phương và các sở, ngành thực hiện công tác hướng nghiệp cho học sinh, đào tạo nhân lực theo diện đặt hàng của địa phương, đẩy mạnh liên kết đào tạo đáp ứng nhu cầu của địa phương, tổ chức liên kết đào tạo với nhiều đơn vị, địa phương, doanh nghiệp trong cả nước. Công tác bồi dưỡng và cấp chứng chỉ chức danh nghề nghiệp giáo viên, đào tạo bồi dưỡng nâng cao năng lực được chú trọng thực hiện.

Trong lĩnh vực nghiên cứu khoa học và chuyển giao công nghệ, các đề tài, dự án KHCN của Nhà trường sau khi nghiệm thu đã được các cơ quan, đơn vị, địa phương phối hợp chuyển giao ứng dụng và đang từng bước được đưa vào sản xuất, thử nghiệm, chuẩn bị các điều kiện cho đăng kí tiêu chuẩn, chất lượng cũng như đăng ký sản phẩm mang thương hiệu Trường Đại học Hồng Đức.

Trong lĩnh vực tư vấn, nhiều cán bộ giảng viên của Nhà trường đã được mời tư vấn, phản biện các chính sách phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh Thanh Hóa, góp ý vào các đề tài, dự án của các cơ quan, đơn vị trên địa bàn tỉnh, cử cán bộ, tham gia vào các hội đồng nghiệm thu, hội đồng xét duyệt đề tài, dự án cấp tỉnh. Nhà trường đã tổ chức nhiều chương trình hợp tác với Liên hiệp các hội khoa học và kỹ thuật Thanh Hóa, tích cực tham gia các giải thưởng, hội thi sáng tạo kỹ thuật tỉnh Thanh Hóa.

Bên cạnh đó đội ngũ trí thức của Nhà trường cũng tham gia vào công tác kết nối và phục vụ, hỗ trợ người học; kết nối và phục vụ cộng đồng trong lĩnh vực tình nguyện, nhân đạo, từ thiện đóng góp chung vào sự phát triển bền vững kinh tế - xã hội của địa phương và đất nước.

Một số tồn tại, hạn chế: Bên cạnh những kết quả đã đạt được, công tác xây dựng và phát huy vai trò của đội ngũ trí thức tại Trường Đại học Hồng Đức vẫn còn một số tồn tại, hạn chế như sau:

Cơ cấu, số lượng, chất lượng đội ngũ trí thức chưa hợp lý, thiếu chuyên gia đầu ngành trong các lĩnh vực đào tạo quan trọng và các ngành đào tạo mới (logicstic, tự động hóa, công nghệ bán dẫn, công nghệ thông tin); chưa đáp ứng kịp thời lực lượng kế cận có đủ năng lực chủ trì các chương trình, dự án trọng điểm có khả năng đột phá đối với lĩnh vực kinh tế - xã hội của tỉnh Thanh Hóa và đất nước.

Chưa ban hành được nhiều chính sách tạo được môi trường thuận lợi, động lực để đội ngũ trí thức tích cực nghiên cứu, ứng dụng chuyển giao khoa học, công nghệ và thương mại hóa sản phẩm nghiên cứu do nguồn kinh phí của Trường có hạn.

Kết quả nghiên cứu khoa học, ứng dụng và chuyển giao công nghệ từ các đề tài vào thực tiễn chưa đáp ứng so với tiềm năng đội ngũ; chưa có nhiều sản phẩm nghiên cứu mang thương hiệu của Trường và được thương mại hóa; chưa có các nhóm nghiên cứu mạnh đủ khả năng để giải quyết các vấn đề trọng điểm về kinh tế - xã hội của tỉnh và đất nước.

Hoạt động hỗ trợ khởi nghiệp đổi mới sáng tạo chưa có nhiều nguồn lực và chưa được triển khai toàn diện, có chiều sâu.

Việc tham gia các hoạt động tư vấn, phản biện và giám định các chủ trương, chính sách, các dự án phát triển kinh tế - xã hội của đội ngũ trí thức Nhà trường còn hạn chế.

Một bộ phận trí thức chưa tâm huyết, chưa đầu tư nhiều thời gian cho học tập, nghiên cứu để nâng cao trình độ, một số trí thức bị tác động bởi mặt trái của kinh tế thị trường, chưa thực hiện tốt chức trách, nhiệm vụ được giao. Trình độ ngoại ngữ của một bộ phận cán bộ giảng viên chưa đáp ứng yêu cầu của thời kỳ hội nhập quốc tế sâu rộng. Ý thức và quyết tâm học tập nâng cao trình độ ngoại ngữ của cán bộ, công chức, viên chức còn hạn chế.

3. KẾT LUẬN

Sau 10 năm thực hiện Nghị quyết số 27-NQ/TW, ngày 06-8-2008 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa X về “Xây dựng đội ngũ trí thức trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước”, công tác xây dựng đội ngũ trí thức của Trường Đại học Hồng Đức đã có những chuyển biến quan trọng. Vị trí, vai trò của đội ngũ trí thức được nâng cao và không ngừng được củng cố, tăng cường về số lượng, chất lượng, từng bước đáp ứng yêu cầu phát triển chung của Nhà trường, địa phương và đất nước trong tình hình mới. Xác định sứ mệnh của mình là: *“Đào tạo nguồn nhân lực đa lĩnh vực có khả năng thích ứng với sự thay đổi của thị trường lao động; nghiên cứu khoa học, chuyển giao công nghệ phục vụ sự phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh Thanh Hóa và cả nước”*; phát huy thế mạnh và bề dày truyền thống, với giá trị cốt lõi *“Hiền tài, đổi mới sáng tạo, trách nhiệm, hội nhập”*, trong giai đoạn tới Trường Đại học Hồng Đức sẽ tiếp tục thực hiện các nhóm giải pháp đồng bộ nhằm nâng cao chất lượng và đóng góp của đội ngũ trí thức như: Nâng cao nhận thức về vị trí, vai trò, tầm quan trọng của đội ngũ trí thức; đổi mới công tác đào tạo, bồi dưỡng, sử dụng, đãi ngộ và tôn vinh trí thức, trọng dụng nhân tài; tăng cường quản lý, hoàn thiện hệ thống cơ chế, chính sách đối với đội ngũ trí thức; xác định lĩnh vực, hướng nghiên cứu trọng điểm, ưu tiên gắn với yêu cầu đẩy mạnh nghiên cứu, phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo...

Bên cạnh đó, đề đội ngũ trí thức của Trường Đại học Hồng Đức phát huy hết năng lực, vai trò của mình trong sự nghiệp phát triển kinh tế xã hội của địa phương Thanh Hóa và đất nước; Nhà trường cần tiếp tục nhận được sự quan tâm chỉ đạo của Tỉnh ủy, HĐND, UBND tỉnh trong việc tiếp tục có những chính sách mạnh mẽ trong ương tạo, phát triển đội ngũ trí thức cụ thể như: có cơ chế, chính sách thu hút các chuyên gia có thành tích trong NCKH; các GS, PGS về các lĩnh vực Công nghệ cao, Công nghệ lõi,

Tự động hoá, Công nghiệp bán dẫn, Logistic, Luật, Toán học, Khoa học nông nghiệp và công tác tại các cơ quan nghiên cứu, Trường Đại học Hồng Đức; có cơ chế, chính sách xây dựng một số nhóm nghiên cứu mạnh của Tỉnh, trong đó có nhóm nghiên cứu mạnh của Trường Đại học Hồng Đức... Có chính sách ưu tiên giao trực tiếp các nhiệm vụ KH&CN cấp tỉnh cho Nhà trường nói chung và cho các nhóm nghiên cứu đã thành lập tỷ lệ hợp lý để tạo điều kiện thành lập nhóm nghiên cứu mạnh, đồng thời khuyến khích tinh thần tích cực nghiên cứu, sáng tạo của đội ngũ trí thức. Đầu tư, hỗ trợ Nhà trường xây dựng một số phòng thí nghiệm đạt tiêu chuẩn quốc gia, tiến tới đạt chuẩn quốc tế; Đầu tư phát triển các trung tâm, doanh nghiệp KH&CN, Trung tâm hỗ trợ khởi nghiệp Đổi mới sáng tạo của Nhà trường để đủ điều kiện tham gia thị trường KH&CN... Tổ chức diễn đàn để khuyến khích và bảo đảm quyền lợi, trách nhiệm của trí thức khi tham gia các hoạt động tư vấn, phản biện và giám định xã hội các chủ trương, chính sách, dự án phát triển kinh tế - xã hội của đất nước. Chú trọng công tác thi đua, khen thưởng nhằm tôn vinh những trí thức giỏi, tài năng, có nhiều cống hiến; cải tiến hệ thống giải thưởng khoa học và công nghệ, các danh hiệu tôn vinh sự đóng góp của trí thức cho sự nghiệp phát triển kinh tế - xã hội...

Đối với Liên hiệp các Hội Khoa học Kỹ thuật cũng cần tiếp tục ủng hộ, tạo điều kiện để đội ngũ trí thức của Nhà trường tham gia các Hội thành viên để có cơ hội được tham gia đóng góp cho sự phát triển kinh tế xã hội của của tỉnh và đất nước./.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Ban Chấp hành Trung ương (2013), *Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 “về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế”*.
- [2] Bộ Chính trị (2020), *Nghị quyết số 58-NQ/TW ngày 05/8/2020 của Bộ Chính trị về xây dựng và phát triển tỉnh Thanh Hóa đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045*.
- [3] Ban Chấp hành Trung ương (2023), *Nghị quyết số 45-NQ/TW ngày 24/11/2023 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XIII) về tiếp tục xây dựng và phát huy vai trò của đội ngũ trí thức đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước nhanh và bền vững trong giai đoạn mới*.
- [4] Ban Chấp hành Trung ương (2008), *Nghị quyết số 27-NQ/TW ngày 06/8/2008 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa X về xây dựng đội ngũ trí thức trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước*.
- [5] Ban Thường vụ Tỉnh ủy (2024), *Chương trình hành động số 57-CTr/TU ngày 10/01/2024 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy Thanh Hóa về việc thực hiện Nghị quyết số 45-NQ/TW*.
- [6] Chiến lược phát triển Trường Đại học Hồng Đức đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045.
- [7] Đảng bộ tỉnh Thanh Hóa (2020), *Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh Thanh Hóa lần thứ XIX, nhiệm kỳ 2020-2025*.

**BUILDING AND PROMOTING HONG DUC UNIVERSITY'S
INTELLECTUALS' ROLE FOR THE SOCIO-ECONOMIC
DEVELOPMENT OF THANH HOA PROVINCE AND THE WHOLE
COUNTRY AT THE PRESENT TIME**

Bui Van Dung

ABSTRACT

The article comprehensively evaluates the current situation of building and promoting the role of Hong Duc university's intellectuals; their contributions in three aspects: training high-quality human resources to meet social needs; conducting scientific research and technology transfer activities; carrying out community service activities, thereby proposing a number of recommendations to further promote the role of the University's intellectuals in the socio-economic development for Thanh Hoa locality and the country in conformity with the Resolution 58-NQ/TW of the Politburo.

Keywords: *Intellectuals, Hong Duc University, Thanh Hoa province.*

** Ngày nộp bài: 15/3/2024; Ngày gửi phản biện: 20/3/2024; Ngày duyệt đăng: 25/4/2024*